ԷԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6150 — 8/21 ԱՊՐԻԼ 1906 — ԵԱՓԸ — 27 ՕԼՅԻԷՐ 1324

Խմբագիր կամ ընդ. է գրուիլ պիտի ուղղի
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԱՏԷ, Գալաթիա, Գամոնտո փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

# ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գալոյ եւ զուարտնոցու համար տարեկան 160 գրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 110
գրուշի փոխանակ 100 գրուշի հաշուով։
Տեղեկագիր Դիրքատոմարի եռամսեայ ամսագրոց կը վերաբերի

Յանձնարարուն համար պիտի ի պիտի ուղղուի
Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

## ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

«Ի ՍԻՐ ԱՐԹՈՒԹԵԱՆ»

Կարճառու հանգիստ մը վերջ, Ուռուսն. Արեւելքը իր լուսալիկա նիւթին մէջ թերեւս երկրի ուշադրութեան առարկայ դարձնէ գոյներու ասողջապահութեան հարցը, որս մասին ծրագիր մը կը պատրաստուի այս միջոցս, — թէպէտ լսածներնիս այդին նեղարդ օրէնսդիրով մը։

Բանի որ քիչ շատ լսելի միջոցներ ձեռք պիտի առնուին այս ուղղութեամբ՝ մը վարժարաններուն ասողջապահական վիճակը եթէ ոչ կատարել՝ գոնէ քան բանականին առնելի դարձնելու համար, քանի ուրիշներ թէ այդ միջոցներուն մէջ գլխաւոր դերերէն մէկն ալ խաղալու հրաւիրուած են այսինքն բժիշկները։

Մեր գաղութներուն մէջ ամէնէն տարհամարհուած բանը այսինքն բժիշկը եղած է անիրաւ ի վեր։ Կրթական մարմիններ յաճախ կը հասին երկար բարակ կը խորհրդակցին վարժարանի մը ամէն հարցի պէտքերուն նկատմամբ, ուսուցիչներ ծրագիր կը հարցնեն, ուսուցչական մարմինը կ'ընտրեն, պաշտօնութիւնը կը սահմանեն, պիւտճէ կ'ուղղեն, վերջապէս հաշուարարութիւն կը գրեն, բայց հազ չեն տար երբեք այսինքն բժիշկ հարցին։ Վարժարանին անհոգը երբեք ալեր չա՛ տուած է բժիշկը։ Ասոր պատճառները չեն բմբռներ տեղեակ։ Գարգ մը թաղեր՝ շատ շատ ծանօթ բժիշկը կը դիմեն, եւ կը խնդրեն որ «ի սէր կրթութեան» ասողջապահ դառնայ մեր մանչերուն։ Բայց եթէ երբեք վճարուած ալեր՝ այն տեղն չի կրնար այդպէս շատ հանդէս գտնուիլ։ Այն տեղն իր պարտաւորութիւնները ստոյգ գծուած կ'ելլան, եւ ինքն երբեք չի փոխուիր այդ պարտաւորութիւնները ոտնակոխ ընելու. այլապէս պաշտօնը վրայ կ'ելլայ։

Բժիշկը անհրաժեշտ պիտի է ամէն վարժարանի համար. նոյնքան անհրաժեշտ պիտի է որ վճարուի։ Ու ինչ՝ չվճարուի։ Ամսական քանի մը ոսկի լուսնլուսը վարժարանի մը պիտակին վրայ, ապահովաբար այդ վարժարանին անհանգիստ պատճառ չի երեւար դառնալ։ Ու այդ կերպով առալ կ'ուզայ բարիք մը՝ որուն օգտակարութիւնը պարզապէս անգնահատելի է բարդամարդ ծախսուած դրամին։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

## ՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

Ճապոնները միշտ օրուան մարդիկն են եւ իրենց ասմանին ասողջութիւններուն ծրայ կը խօսուի չարամանակ։ Առանց մէկ կան անհանգ ասողջութիւնը, ինչպէս անձնասպանութիւնը (հարա-քիրի), որ կը կատարուի թարմ մը փորին մէջ մխելով։ Բայց ճապոնական ասողջութեանց մէջ ամենեկին բան որոնց պիտի ուզեր ամէն մարդ հանուիլ, ինչպէս մոր մը կրնայ իր ազկան արուած խորհուրդները՝ ասուսանելիան օրը։

Աւստրիի այդ պատուիրանքն մէկ քանին.

«Շատ մի խօսիր։» Քիչ մը տարուած է այդ պատուէրը, բայց ամուսին մը չատ լաւ կը հասկնայ զայն, քանի որ միշտ ա՛ս կարիքը ունի թէ կիրեը շատ կը խօսի, երբ բնաւոր բանայ։

«Կանուխ ելիր, քանանի պատկիրեր եւ մինչեւ ելեալ բնաւ մի քնանար»։ Շատ ասողջապահական պատուէր մըն է ասիկա որ երկան գործին կուգայ, բանի որ մարդ հանդարտութեամբ պիտի անցնէ առաւուն եւ իրիկուն ալ ասանին դուրս պիտի գրօսնաս ուզածին չափ։

«Ամրոցին մի խառնուիր ելեան առեկան չեղած։» Իրաւ որ խելացի են ա՛ս ճարտի զգուշանալը, եւ իրենց ասած այդ պատուէրն ի՛տրժէ օգտուիլ։ Անանց լաւ գիտեն թէ կնոջ մը տարբերութիւնը ո՛ւրան կը վատնուի, երբ ամրոցին խառնուի. կարդ մը հարարիներ ու լարդանքի պակասներ ի՛արթնանան ամէնէն մեղմ կիներու երեւակայութիւնը, եւ գրգռան ամէնէն ամօթխած կիներու հանդարտութիւնը, վերջակէտ ընտանեկան անդորրութիւնը։ Հետեւարար չատ խոհեմ բան մը ըլլալ ի՛ելլայ ճարտի զգաստանալ, երբ իր ազկան խորհուրդ կուտայ բարդութեան չեռանալ լուսն ասրկանը չթեւակոխած։

«Բռնաշրջիկներուն եւ վհատիներուն խորհուրդ մի հարցնիր։» Այս պատուէրն ալ իրաւացի է։ Ընտանեկան անհամաձայնութիւնն ու հարանեան տեսարաններու պատճառ ի՛ելլան այդ մեգիրներու, որոնք խոպի թաշրներու կամ ասելի մարերին մէջ չը կարենն տեսնել «խարտեաշ երիտասարդ մը, որ իրիկուան ձեր վրայ կը խարի, ասուն ի՛ալոյնի ու ճամբան կը շարունակէ... Թիւրեղ կին մը պարսի մը հետ որ ասաղարթութիւններ կ'ելնէ...» Ու ասոր պէս հարարանէ փաստ խօսքեր ի՛ելնէ վիճակը։

«Թեթեւ հարարաններ մի հարցնիր։» Բնականաբար ասանին դուրս։

«Անանի, համեստ ու քաղաքավար եղէ։» Բարդերու լեզուշիլում մը պիտի ելլար, եթէ երբեք հերարարի կիներն ալ լանկարելի համեստութեամբ ու անթերի քաղաքավարութեամբ վարուէին իրենց ամուսիններուն հետ։

«Մի բարիանաց բնաւ, եթէ երբեք ձեր ամուսինը անելու իսկ ելլայ։» Ասիկա ճաշատ հնարարիութիւն մը է՝ կնոջ գործով երեւակայուած։ Դիւրին է ըմբռնել այդ պատուէրին չարժանթը։ Երիտասարդ ալիքան բարի է որ ի վերջոյ կը հանձնայ իր ոխերները, մինչ կին մը բնաւ չպիտի ուզէ խոստանիլ իր լանքարերներուն հետ։

Վերջապէս ալքառու է որ վերջին պատուէրը։ «Առաքինութեանց ամէնէն ազնիւն է այն բարարձակ հանդարտութիւնը զոր կին մը պարսի ցոյց տալ իր ամուսնին։ Այդ պատուէրը կիրարով մը ամփոփուած է մարդիկն երկանութեան կամ դէմ մարդութեան կիրոնի։

Հիմա առալ բնութեան առաջան քանի մը պատուէրներ ալ, որոնք փոփոխուած ելլալէ հետու են դեղերէն տեսին հանդէպ։ —

«Կնդ սիրէ հարիրդ պէս եւ պարտաւ ծառի մը նման թարուէ դայն։

«Երբ կիրդ ծեծես առաւն, մի՛ մտանար նորէն ծեծելու կէս օրին։

«Կնոջ գլուխը դատարկ է՝ դրամապանակէ մը պէս։

«Շունը կնոջմէն աւելի բանիմաց է, քանի որ չի հարիր իր տիրոջ դէմ։

«Կնոջ ու գինովին մտա առաւ են արդարութիւնը։

«Հան սար չի կրնար հասնիլ դեւը, իր կնոջմէ կիրը կը դրին։

«Մուլտանդ ծեծէ՝ պիտի սարքայ, ինդ ծեծէ՝ հաւասարիմ պիտի ըլլայ քեզի։

«Որքան ծեծես կիրդ այնքան լաւ պիտի ելլայ ձայդ։»

Փորձեցէք, պարոններ, եւ պիտի տեսնէք արդիւնքը։

## ՆՈՐՈՅԹԻ ՔՐՈՆԻԿ

### ԱՆՅՈՂԱԿԻ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ

Յեսանոց ու ցուրտ դարեան օդերը ասպան քիչ մը։ Դարձեալ ոչ հարիւրներու հեղեղիկ տեսան գլուխով Բերլին մէջ, կրնան բարիլ օրուան արդարարարներուն վրայ։ Վայելչաբար կիները փարեկան ճանապարհով կը դիմեն հարանութեանց վերջանարանները, որ-վենեւ արեգակն ասաջին շողերն ասկզբան ու իրենց թարմութիւնը հարանցած կը թաւէին արդարարդերը։

Ամէն կին կը ելլայ ձեռք բերել Բարլէն դեռ նոր հասած մանէլները։ Բերան կարեւոր վանասանոց պանդը ասրին երկու ոնգամ կը համարձակեն այն մայրաքաղաքները, որոնք հարլիի մասին համբաւ հանած են։ Դերձակները, կարուկիները, հարթիչները, հարանեւ ապրանքներ ծախող խանութպանները մեծ ու չէր կը հասարարին տի ասան միայն, երբ դիմեն հանրեանն ու անգապտ աղբիւրը, ուրկէ կը ցայտեն բոլոր հարանութիւնները։ Սակայն, չար լեզուները կ'ըսեն թէ ասանցմէ ամենքն կէս հարան կանգ կ'ասանեն, Վիրենալի համար երթուղորի ասանակ մը գնելով։ Ցեսոյ մեզի կը հարթիլեն լրջոց վանանցներ՝ բարեկեան էթիքէթով, կարդ մը լանարարդութիւններ կը հարուին։

Բարլէն, Վիրենալի ու Գերարի մանչերը կը տեսնուին Բարլի վանասանոց ցուցափեղկերուն մէջ։ Հան ալքի կը գարնեն ծիսա փարը դիտանոր, ուրանց երբեմն սարիրս ասեղ կը բանան, ամբիրան ձեռն ասելի կուտ ու կարասանոր։ Կը տեսնուին հանս լոյն, ուռանոցներ եւ չատ դարդարուն վերարկուներ, ասանար բերլիներով fkrbfببر, ուղղանձէզ fաe-բուսիkrներ, ասանց կանգասանոր ու ասղմանի։ Ցեսոյ կու պտիրոն, լարիանեանի ու ասման պտիրոն, որ ամէն եղանակի կ'երլասարդանոյ, եւ իր նոր փիւնիկ, իր ասիլեներէն կը կենդանանայ։ Փարը, կարգ, եկիպտ, ասրասան, ծիսան, փակլան, պարդ, դարդարան, ամէն ինչ է ու մոր ամէն գմայլանքն կը հասանեարդի։ Սիրելի ու դմայլելի պտիրոն. կանոլի սիրը, որ փափարիա կը հասարան մինչ, նիկոյ պարդալին չի կրնար մեզարարել այդ թերութիւնը, քանի որ պտիրոն ին հասարարիմ է ասաը ասրէն ի վեր։ Ու հարանեանութեան ալքարին մէջ՝ ասրը ասրին ամբողջ կեանք մը է։

* * *

Ակնարկ մը ալ նետենք փէչարան վրայ, որանք մինչ հեկոյ, թալ ու գեանարարդ են։ Գորարանները, երբ պտիրոն չելլան, փակլան կը լինեն, բրենարի ձեռով։ Ժիլբ-բուրլեն ամէնէն ասելի մեծ ընդունելութիւն գտած է, եւ գրեթէ կէս բրենարի ձեռ ունի։ Այս վերջինին հետ կը մրցի ամբիրան փէչը։ Իրարմէ բոլորովին ասրեր ձեւեր են։ Մրբ հարանարելի պիտի հանդիսանայ այդ երեւ ձեւերէն, յայտնի չէ։

Գարնանային ասրաստարդերուն վրայ քիչանաց ասիարի մը ճգել կը բաւէ, տեսնելու համար կարնիբիւրներու, ամբիkupմանցներու, ասաղ ժանեակներու ասառաութիւն մը ու հարի թեղանիներու։

Գալով գլխարկներուն, անանկով ու հանելուի երեւոյթ մը ունին։ Մարդան փարարաց կուգայ խնդալու, երբ դանդաղ սեռնի։ Նոր «ա՛ն» կը գրէ, լիսայ «ա՛ն» իսկի վեր։ «Ի՛» Ու մարդ կը խորհի թէ ասդեօք հրնա՛ դանելու էր գեղեցկութեան ասիրան սեսերի Քէնարի մը որ այդ գլխարկներէն մէկը իր գլուխը սեղբէ։ Սկուառարներ, ասօրներ, ծաղիկներ։ Ամէն ասանք եւ նոյն իսկ դանդեղներ։

Գլխարկներէն ասանք նեղ ու սրասնոյր են, ասրիներ ճակատի վրայ ծասանալ ալքերը կը ծածկեն. ասրիներ ընդհակառակը կը հանդիսին դիսակոյին գագարը։ Ասր հարաբով կը կենան կարեւ։ Կան գլխարկներ ալ որանք ձախ ասկողին վրայ կը դասին, երբ թէ չատ ասրեսան ելլար գլխարկին ասրը։ Վերջապես ա. նանկ գլխարկներ կը գտնուին որանք ա՛լ լասալոկազմ կը գրուին, ո՛լ լասասիզմ, ա՛լ ալ եւ ա՛լ ալ ձախ, այլ այդ չորս անկիւններէն մէկին մէջ։ Բոլոր գլխարկներն ալ, մեծ, փոքր, լայն ու նեղ, արասասար երեւոյթ մը ունին։ Մեծ գլխարկամասներուն գով չի կարելի գտնել փոքր, պարզ, համեստ ու գեղեցիկ գլխարկ մը։ Այս գարնան գլխարկներուն կէսդները կը նմանին հնակ (Թալաթ) հագնող ճաքարի։ Հանեսարար, ասիկինը, եթէ ղղմասութիւն ասնեք, լաւ մը նայելու էք հայելիին մէջ, գլխարկ մը դնելէ առաջ։ Ն լրիթ վանասանութիւնը ամէն բան ասաղ իրենց ասարանքը քնել կը նայն, ասանց փոյթ ընելու թէ այս ինչ գլխարկը կը վայել լանարարդութիւնի։ Ուրիշն դէպ ասրեսան թիւնութիւն մը կասարելու է 1906ի գարնան գլխարկներուն մէջ։

## Արտաքին Լուրեր

### ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Կոլուխովսքի կոմսին ուղղուած հեռագիրը.—Վասսէլի արկածը.— Յաւակցական զգացումներ.— Լեզրակաց վեճեր.

Գերմանիայեան բանակները հասարակաց ասաբ հանգամանք մը կը ասանան։ Դեռ քանի մը օր առաջ Հասի ամէնէն հեղինակաւոր լրագիրները կ'ըսէին թէ Իտալիա, ամենայն ուշադրութեամբ հոգուտ ելլալով հանդերձ Ասգլիոյ ու Ֆրանսայի հետ իր ունեցած բարեկամութիւնը, պիտի լռէին տասը ու ոչինչ Գերմանիոյ ու Աւստրիոյ հետ ունեցած դաշնակցութեան, ասպան տեղի ի վերջ, Վիրենալ կրնար ելլալ Կոլուխովսքի կոմսին ուղղուած հեռագիրը վերանորոգած է ամէնէն լաւագոյն ժամադրութիւնները, եւ այդ միջոցին լրագիրները, որոնք ասիկան չարիսար ընդհանրապէս մը ունէին, ոչան ամենէն իրար դիտաղութիւնները ասդեղ Գերմանիա Իտալիոյ կը լայտ է ցաւակցական եւ բուռն համակրութեան զգացումներ Վէսսէլի ոգեկոչ համար։ Հոս կը զարմանան նոյն ծանուցագրոյն մէջ «բարկան» ու «գալանակէր» վերաբերութիւնը լեռնեալան համար։ Գերմանական ծանուցագիրը միայն կը բաւականանայ ըսելով.— «Նաբալիի

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ 48

### ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

## ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ ՈՎԿԵԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Այդ ասանեան գրեթէ կէս էջերը վրայ կը գանուին, ծասի կէնդերու շարքի մը վրայ, ծայր ծայրի գրուած եւ իրարու լենած հակիրճ մակարդակի ձեւով եւ մոլեռով։ Ամենափոքր նիգ մը քնելով կարելի է լսուրն մէջ նեսել այդ հանդերը, ասանցանելի պասանէր մը ձեւացնելու համար քնդմէջ չենասուած գիւրարթիցութեամբ վեր եւնն Ուղղութիւնս։ Բարանները մեծապէս ասրասարան, ասղնցան ու հիլեան, մարմնամարդերի այդ հարարութիւնը ասենելով։

Երեք նասարդեանները բարասական ասունն մէջ մասն։

—Կարծես թէ հարեան (hune) մը կը մանեն։ բաս Բիլեր, որ ամենէն ասասլ կ'երթար։ Ոչինչ կը պակսի, ո՛չ իսկ կասարի ծանը։

մասին մէջ։ Նոր Կարիէրի քաջ ու խրդճամիտ հեռագրէն Ֆրանսայի Գ. Ակէլ Ռաֆլի կ'ըսէ թէ այդ բնակարանները կը նմանին նախապատմական ժամանակներու լճային կայաններուն. գիտուն իմացականութիւններ այնքան լաւ նկարագրած են այդ բնակարանները որ մարդ կը հաւատայ թէ անոնք բնակուած են Բարաւարիոյ դղեակներուն մէջ։

Նաւակը կանգ առնելուն պէս՝ Ուղղեցաք պատշգամարանը էր օդային բնակարանին վեր լուսնակը, Մեր որ, ո՛չ շարժուն եւ ոչ ալ հասասաւն ասնդաս էրի երեւոյթ ունեցող բան կար հոն։ Վերկուանը, ինչպէս կ'ըսեր Ֆրիքէ, կը ձեւանար ցեցերէն մեկուն վրայ կասարած իր փարասանները։ Հազարդանութեան այդ նախնական մթոցին գործածումը լաղալիկ մը էր երկու Ֆրանսիներուն համար։ Զինուորին պէս եղերարի դիւրարթիցութեամբ վեր եւնն Ուղղեցաք յետոյ։ Բարաւները մեծապէս ասրասարան, ասղնցան ու հիլեան, մարմնամարդերի այդ հարարութիւնը ասենելով։

Երեք նասարդեանները բարասական ասունն մէջ մասն։

—Կարծես թէ հարեան (hune) մը կը մանեն։ բաս Բիլեր, որ ամենէն ասասլ կ'երթար։ Ոչինչ կը պակսի, ո՛չ իսկ կասարի ծանը։

—Օ՜հ, օ՜հ, բայց մեծ բաղմութիւն կայ գրեթէ հոյակերտ մէջ։ Ինչպէս կ'ելլայ որ ամենքը մեկոնց չեն գլասրիր ելլալ, որ հեռանիներուն մէջէն, որանք մեկ մեթր հեռաւ իրարմէ, ասարասիմանը կը կազմեն։ Ասասաւ իմ, ա՛րքան ասրբիկակ բան է։

Արդարեւ, ասեսանոց ասրբիկակ էր. բարասական ասունը, որ ինչպէս ըսինք, ընդարձակ քառասկիզբի մը ձեւն ունէր, ներքնապէս կը բաղկանայ ցեցերուն վրայ հանգչող չելնակէտ մը։ Այդ չելնակէտին վրայ, երկոյթքին ու չնդակի նեսասած են մարդկաներ, որանք մեկ քառասկիզբի մեթր ասրասանութեամբ վանդակարիներ կը ձեւացնեն, հարեւան պէս բաղասած ծանվա վրայ։ Այսպէս կը ձեւացնեն երկոյթքին ասրասանաց նրբանցքի մը ասասասանութիւն։ Այ ու ձախ, թեթեւ մկնարիներ կան, ասղանիների ասրեւներէ ու բնաթիլներէ կազմուած, եօթը-ութը դասարարով, իւրաքանչիւրը ամբողջ ընտանիք մը բանարանելու չափ մեծ։ Վերջապէս, յարակայանքը, եւ միշտ ծայրն դէն, ծայրը կայ ընդարձակ հարթավայր մը, ամէն հեղեմ բաց ու վրան ծածկուած ասրեւէ ասանիքով մը։ Հավանական մեն է, որ կ'երթայ դէպ օդ չնչել կաղ չէնքին մէջ բնակող ամբողջ ընտանիքը։ Նմանապէս խասակութեան որակի ասեղ կը ծասալ, ուր ցերեկ ասան կը հաւաքուին լճային բնակարանին մէջ ասանանասիկ կեանք վարող ընտանիքները։ Իր ամենէն լոյն ասանանն ունի այդ ընտանիք բառը, որ ո՛չ միայն հայր, մայր ու զաւակներ կը նշանակէ, այլ եւ մօտաւոր ազգականներ, ազգասիրասեռներ եւ ամէն անանց որանք հանանքուած են հասարակաց կեանքի պէտքերէն դուրս, հարեւան հեղինակութեան մը ներքեւ, ասեւի ասանասական քան իրենան։ Տեղական ասասի մը նասանիսանական ընտանիք է ասանիք։

Սենեակներէն իւրաքանչիւրը մանասարարար լասեցուած է բաւ իսկ ընտանիքի մը, եւ հարասարդեալ չէ ասանել բարասական ասան մը՝ լիսան-վարսան ասանասներէ բարկացած, երեկմարդ, կին ու ասղայ, բաց է կարգեալ երեսասարդներէն, որանք, ինչպէս ըսինք, մասնասար բնակարաններու մէջ կը կենան։

Բոլոր այդ մարդիկը, նախնական, պատասան, ասղասս ու հասասէս դրեսներ հագած, ուղիղ կեցած մարդանեանան վրայ, սիրալիր ընդունելութիւն մը կ'ընեն։

Աշասարքը ինքնասիրդ Քաւեցու Ֆրիքէի, բայց ներքինը անհիարարդելի հասարդութեան մը երեւոյթը կը պարզեր, ուր անլուր բասանանութեամբ մը էրասու վրայ խասնան էին լճարնակներու անհրաժեշտ եղող բաները։ Սակայն բնակարանին մէջ ասանանասիկ կեանք վարող ընտանիքները։ Իր ամենէն լոյն ասանանն ունի այդ ընտանիք բառը, որ ո՛չ միայն հայր, մայր ու զաւակներ կը նշանակէ, այլ եւ մօտաւոր ազգականներ, ազգասիրասեռներ եւ ամէն անանց որանք հանանքուած են հասարակաց կեանքի պէտքերէն դուրս, հարեւան հեղինակութեան մը ներքեւ, ասեւի ասանասական քան իրենան։ Տեղական ասասի մը նասանիսանական ընտանիք է ասանիք։

Սենեակներէն իւրաքանչիւրը մանասարարար լասեցուած է բաւ իսկ ընտանիքի մը, եւ հարասարդեալ չէ ասանել բարասական ասան մը՝ լիսան-վարսան ասանասներէ բարկացած, երեկմարդ, կին ու ասղայ, բաց է կարգեալ երեսասարդներէն, որանք, ինչպէս ըսինք, մասնասար բնակարաններու մէջ կը կենան։

Բոլոր այդ մարդիկը, նախնական, պատասան, ասղասս ու հասասէս դրեսներ հագած, ուղիղ կեցած մարդանեանան վրայ, սիրալիր ընդունելութիւն մը կ'ընեն։

Աշասարքը ինքնասիրդ Քաւեցու Ֆրիքէի, բայց ներքինը անհիարարդելի հասարդութեան մը երեւոյթը կը պարզեր, ուր անլուր բասանանութեամբ մը էրասու վրայ խասնան էին լճարնակներու անհրաժեշտ եղող բաները։ Սակայն չատ հանդասաւէտ բնակութիւն մը կ'ընծայեր այդ խասնարդը ասասու, փափաքներու, կեղեւներու, պտղաս եղէգներու, սերեւներու եւ ամէն ինչ ասիս ասասած ցցասներու, որանք Քաւեցուն, դեղեւկան ու կիսաքիլ, պատասան էին ամէն վայրկեան ընդունելու։

Աւասրէ ամբողջ կարասին, որան վրայ պէտք է ասելնել քանի մը ասրասանիներ, որանք ընդունարաս պէս հասասան են վանդակարիներուն վրայ. անիարդ մարմնամարդէ մը լեռայ միայն դուրեր եր հասնել ասաս։ Տարասանիներէն ասանք իրր ասեղանի կը ծառայեն, իսկ ասրիներ՝ իրր ասեղան։ Տարեներէ իրենասանք մը կը ձեւացնեն ասեղանը, եւ հաղի Քաւեցի իսաս մը կը ծասնէ կիսակարանը։ Հասմ չնիրասած ասասելիքները մոլորիրն ասան կ'ասիսարին կամ կը ասպիսարին։ Նիրդանիներ, հեսեր, հարդարիներ, Քիներ, եասանի եասանիներ երրանցի ձեռնէն կախասած են։ Գասանս եղեգ գլխներ, որանց մէջ ծայրի մէջնանդարը վերցասած է, իրր դալ կը ծառայէ։ Ասէ բասանդան կարարին։

Ֆրիքէ, որպէս ասիսարիով մը ցուցասիրելի լեռ, այդ նասանան համասանին կարարները, ուրանց խարոյ նրբանքին ասրէ՝ հասանանարանը մը էրասու վրայ խասնան էին լճարնակներու համար։ Դիւրին բան չեր ասրէլ այդ վանդակարիներ, դասասակի չափ ասասանանան

գեղեցկաւորմ չրջանները հարուածով ա. հարիւր բոլորքանդ ամենարաւան եւ անկեղծ համակրութիւններ առաջ բերաւ Գերմանիոյ մէջ։ Հիմա որ ամէնն անմիջական վառեղը անցած կ'երեւայ եւ կարելի է չափել ազդեցին մեծութիւնը, գերման կառավարութիւնը կը փափաքի Իտալիոյ կառավարութեան եւ ազգին յայտնել իր յուսախգական զգացումները ու բուռն համակրութիւնը այն դժուարութեան համար որուն Իտալիա ենթարկուեցաւ այդ նոր աղէտով։» Այս քիչ մը յապաղած ձեռնարկը կ'երեւայ թէ Գերլինի մէջ ներշնչեց Իտալիոյ մէջ տիրող ընդհանուր զգացումին բուռն հանգամանքը։ Արդարեւ երեկոյ առնէ ի վեր Տրեսեան Զինակցութեան նպաստաւոր եղողներն իսկ չմոթեցան ու վիրաւորուեցան Գերմանիոյ պաշտօնական անալոյսութիւններէն եւ Գերլինի լրագիրներուն անկողմնակալ հրատարակութիւններէն։ Թիպզուեանի լրագրան ամէնէն ուժեղ խորհրդաւոր էր։ Գալով այն լրագիրներուն որոնք Տրեսեան Զինակցութեան նպաստամոյ ամենամեծ չրջանակներու թարգամներ են, առանց ալ եւ չմոթացին իրենց գերման պաշտօնակիցներուն հետ բացարութիւններ փոխանակելու դարձին մէջ։»

—Իտալիոյ Տրեսի ժողովին մէջ չատ մը հարցադնումներ պիտի ելլան։ Իր Ռuսро տի Գաrլինо այդ տարին կ'ըսէ։— «Վիճաբանութեան պիտի ենթարկուի սա կէտը թէ Իտալիա վերանալու եւ յուսալու ի՞նչ բան ունի Գերմանիայէն, բայց Գերմանները պէտք է դիտեն թէ Տրեսեան Զինակցութիւնը եթէ լանկարանի գալուն, Իտալացիները պիտի յուսանան եւ արտասուք մը իսկ պիտի չթափեն։» Orsa ak Բայkruk կ'ըսէ։— «Երբեմն ատարտ ենք Ֆրանսայի Նաւարարին մը Մէրկերիոյեան զրկած ելլալուն համար, մինչդեռ Գերմանիա դեռ չատ յատարտ թէ Իտալիա արձան չէ իր համակրութիւններուն, այլ միայն Ֆրանսայի։ Գերմանները պէտք է դիտեն թէ Իտալացիները ձանձրացած են դաշնակցութենէ մը, որուն շահերուն դէմ հակադրութիւն մը առաջ պիտի բերէ։

—Գերմանիան մէկ քանի մեծ թերթեր մանրամասն տեղեկութիւններ տարած են Մարոքի մէջ տիրող տրէի վրայ։ Աղէմատրի հրեայ ժողովուրդը մասնաւորապէս կը նեղուի։ Ցանուարի տիրդներեր դ'ըսուէր թէ տրէն առաջ եկած թիֆոյի դէպքեր արձանագրուած են։ Ուսելիք չգտնուելուն համար մարդկանները խառ եւ արմատ դ'ուտեն։ Առնուազն տեղեկագիրներու նայելով, այդ տրէն արդէն է վերջին երեք տարիներ։ Բնակչութեան եղանակութեան։ Բնակիչները կը մտնին տնտեսութիւնէ եւ ժողովուրդը լուսնասած է։ Քաղաքացիներուն մէջ ալ նոյն վիճակը կը տիրէ։ Ուսելիքներու գիները անմատչելի են։

## Ռ Ո Ի Տ Ի Ա

Կայս. Ուֆաղ մը.— Նոր փոխարարութիւնը.— Առաջարկոր ծախքերը զոցելու համար։

Ելմատական նախարարութեան ուշադրաւ կայս. Ուֆաղ մը, որ փոխարարութեան վրայ կը խօսի, տարեւ 16ին հրատարակուեցաւ։ Այդ Ուֆաղին մէջ ըսուած է թէ 1905ի ելմատական կանխատեսած էլ. մատական գործադրութիւններով տարեկան պիտի տարատարար ծախքերուն, որոնք 481 միլիոն բուպլիի կը հասնին։ Ասիէ դա պէտք կայ նաեւ 150 միլիոն բուպլիի, գանձային տոմար վճարելու համար, որոնք հրապարակ հանուած են 1905ին, ելմատական յանձնաժողովին տրուած համաձայն։ Նաեւ 180 միլիոն բուպլիի գումար մը տնկրտելու է՝ պատերազմական ծախքերէ զոցելու համար։ Ուստի Նիզալա կայսրը էջ հրամայէ որ փոխարարութեան մը մասին բանակցութիւն կատարի ռուս եւ օտարազգի տեղեկատուներու հետ, եւ կը հարցնէ ելմատական նախարարը, որպէս զի ելմատական յանձնաժողովը քննէ զանոնք, կայսրէ դէմ վաստրացուելի ուսել։

## Ա Ն Գ Լ Ի Ա

Կրթական նոր օրինագիծը.— Անկիրանցներուն եւ կաթոլիկներուն բնդդիմութիւնը. — Գործատարական կուսակցութիւնը։

Կրթական նախարար Գ. Գիբէլի կողմէ Սրեսի. Ժողովին ներկայացուած կրթական նոր օրինագիծին դէմ ոտքոտ են մեծ պայքար մղել անկիրանցները, որոնք մասնաւոր են իրենց առանձնայնարանները մէջ։ Այդ պայքարը, որ Լոնտոնի ներկայացուցիչներուն կողմէ կը մղուի, գանանրամիներով ի լոյս կուգայ առայժմ։ Առաջին գումարումը պիտի ելլայ մայիս 11ին։ Այս գումարումին, կը գրէ Եարոգրաֆ, պիտի լսէր դեռ ուրիշներ Լոնտոնի բոլոր թաղերուն մէջ, հանրագրել ծնողներուն բացարելու համար այն վնասները՝ որոնք ենթարկուած են իրենց զաւակները։ Եթէ Առաջնայ օգնութեամբ եւ համերաշխութեամբ աշխատին, պիտի կրնան առաջը առնել գրեանքներուն, որոնց համար աշխատած, ծախսած ու պայքարած են հարիւր տարի է վեր։» Կաթոլիկներն ալ նմանօրինակ ընդդիմութեան մը կը պատրաստուին։ Ուսելիմինոթի արքեպիսկոպոսը խօսք պիտի առնէ մայիս 5ին կազմուող գումարման մը մէջ. իրականացի կաթոլիկ երեսփոխանները պիտի չերազատուին։ Կաթոլիկները կ'ըսեն թէ կրթական նոր օրէնքը քայլ մը է դէպի աշխարհանոցում ու ընդերվարս։ Քիւն, Գործատարական դասէն ալ առաջ գալիքներներ կ'ելլան։ Աշխատաւորական անդամ գուսակցութեան նախագահ Գ. Սքոնոսան յայտարարեց թէ բացարձակ չ՝ խարհանոցում պէտք էր եւ թէ հիմնական նոր օրէնքը կեր մէջոյ մը է։

## Զ Ի Ն

Միսիոնարներու սպանութիւնը.—Գեանկ-Սիի կառավարիչին պատասխանութիւնը։ — Ֆրանսայի պահանջումներ։

Շանղայէն Մորնինկ Բոսթ կը հեռագրեն թէ հարս. հրամանագիր մը պաշտօնական ցրած է Գեանկ-Սիի կառավարիչը. Նամ-Զանկի մէջ միսիոնարներ սպանուած ելլալուն համար։ Նամ-Զանկի սպանութեանց առթիւ Բէյջինի ֆրանս. դեսպանը Զինու կառավարութենէն պահանջած էր տեղացի բոլոր պաշտօնատարները վտարել իրենց պաշտօնէն, Գեանկ-Սիի կառավարիչը պատասխանեց թէ ինքն ի՞նչ ընելիք ունի, եթէ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ դեսպանները ուզեն։ Տէյլի Գրոֆիքի թղթակիցը տեղեկացուցաւ սպանիական բարձրաստիճան պետական մարդու մը հետ, որուն հարցուց թէ վերջերս ի՞նչ ցոյց տուած է Փեթանգ ազգաբնակչութիւնը, վերջերս անձնատրութիւնը պատասխանեց.— «Արդարեւ այդ տեղի դրուց մը կայ եւ կարելի է որ տեղը պատճառ չելլայ»։

—Լարչէն (Մարոք) կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ ամերիկացի դեսպան կին մը՝ Տիկին Լաւրա Ֆիշ-Կերոլա, տարեկան 9ին, Մակասարի համար, ելեր է արշաւանքի մը հետ՝ Աբլաս լեռնոց մեծ ֆրանսայի եւ անգլիայի ծովակալներուն հետ։ Ամսակալ Մոնօլրան հետաքրքրուեցաւ թէ ֆրանսական նաւերուն ժամանումը եւ զանգուածները գեղեցիկ օրերու վերադարձին։ Գեներալ Լեն ասաց որ պէտք չէր մտածել Ֆրանսայի նաւատորմիղներու օգնութեան, Վերջերս հրաբուխը դադրած ելլալուն համար։ Ցարկ թէ ցոյց Ֆրանսացիները մասնակից են Իտալիոյ վրէժին. ասիկա զարմանալի չէ՝ երբ նկատի առնուի որ Ֆրանսացիներն ու Իտալացիները միեւնոյն ցեղին կը պատկանին։ Բուսկիալօ եւ մեր լրագիրները կարծիք կը յայտնեն ֆրանսական նաւատորմիղի պետին սա խօսքերուն վրայ. «Իտալիա Ֆրանսայի հետ էր Ալիկիրսի մէջ։ Իտալիոյ հետ է դաշնակ իր դժբախտութեան մէջ։» Մինչեւոյն թերթին աշխատակիցը տեղեկութիւն մը ունեցաւ անգլիայի ծովակալ Լամպթոնի հետ, որ յայտարարեց թէ չատ զօրաւոր են Իտալիան ու Անգլիան իրարու միացեալ համակրական զգացումներու կապերը։ Մովակալը յարեց թէ պէտք չէր առաջ բերելու պատմական իրարաբերութիւններ, որոնք կ'ամրացնեն իրենց բարեկամութիւնը՝ անգլիական նաւատորմիղին ալեկոծութիւնը արդարացնելու համար։

—Անգլիայի տիկին մը, լեռի Քանոնեան Հելլաքը, որ Նաբոլի կը բնակի, Թայմզի մէջ գրել մը կ'ուղղէ Վեսուվի ժայթքումներէն վնասուած տարածքներուն ի նպաստ։ կը յայտարարէ թէ մինչեւ ապրիլ 11 տեղւոյն վրայ հաւաքած է 100 անգլիական ոսկի։ Անգլիայի բարեսիրը աշխէնը կը կարծէ թէ 100,000 հոգի թշուառութեան մատնուած են հրաբուխին հետեւանքով։ Թայմզ ալ իր կողմէ լրացուցած մը հրատարակելով ւսմ գուսայ տիկին Հելլաքի առաջարկին եւ ընթերցողները կը հրաւիրէ՝ նա երթերը ղրկել այդ գնով հասցէին։

## ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԵՆ ՇՈՒՆԱՒԻՐԸ

Հսկայ օղանաւերու ամուսնութիւն. — 1905ի նաւային շինութիւնները։

Նաւային շինութեանց վրայ հրատարակուած վիճակագրութիւնները ցոյց կուտան թէ բոլոր երկիրներուն մէջ ալ ձգտում մը կայ մեծ նաւեր շինելու։ Թէեւ 737 շոգենաւերէն 25 հազար միայն 6000էն աւելի տարողութիւն ունին։ 1892-95, չորս տարուայ միջոցի, Անգլիոյ մէջ ամէն տարի նոր իջեցուած են աւելի շոգենաւ՝ 6000 թոնէլ աւելի տարողութեամբ, բայց յետոյ շրջանին՝ 1896-1899՝ կը բաշխուայ 25ի, իսկ 1903-1904ին դ'ելլայ 39։ Սերգ չ տեսա. միայն նոր իջեցուած, 10,000 թոնէն աւելի տարողութեամբ 1892-95 շրջանին. յետոյդ շրջանին՝ 17 եւ 1902-903ին՝ 32 հատ։ 1904ին, 6000 թոնէլ աւելի տարողութիւն ունեցող շոգենաւերու թիւը 15 էր միայն, որոնցմէ 3 հատը միայն 10,000 թոնէլ աւելի։ Բայց 1905ին մէկէն ի մէկ 25ի կը բարձրանայ տասնց թիւը։ Ամբողջ մէջ կը հասնի 14,000 թոնէլ աւելի տարողութիւն ունին եւ որոնց մեծ. Իմբրեսս օվ Տրիքիկ՝ 14,500 թոնս, Նիւ-Ամսթրդամ՝ 17,600, Գարմանիա՝ 19,524, Ամերիքա՝ 22,724։ Ամենէն մեծ շոգենաւը, 1905ին, Շեմբրիր մէջ ծով իջեցուցեալ. Գայզերին-Ա. կոնսպա-Վիքթորիան է, 26,000 թոնս տարողութեամբ, որ այդ կողմէ արտադրուած թառ 5/8 մասը կը ներկայացնէ։ Ասիէ դա Գերմանիոյ մէջ ծով իջեցուած են Գրոսը Բինձնահեն-Մեսիքի՝ 8740 թոնս, ուրիշ չորս նաւեր՝ 6000 թոնէլ աւելի տարողութեամբ եւ Բամիր ատաստատուց՝ 3020 թոնս։ Սէն-Նազարի մէջ ամէնէն մեծ ֆրանսական շոգենաւը ծով իջեցուցեալ, Բրուիսենս՝ 15,000 թոնս տարողութեամբ, եւ Ֆրանսական նաւատորմիղին մէջ 5 շոգենաւ՝ 5000-7000 թ նս տարողութեամբ։

## ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սպանիոյ թագաւորին ամուսնութիւնը.— Անգլիա եւ Սպանիա.— Կին երեսխոյզ.— Հիւծախտին դեղը.— Ցորմոզայի երկրաշարժը.— Բժշկական Համաժողով.— Անգլիա եւ Ֆրանսա.— Ընդծովեայ օդանաւ.— Սենբլոնի բացումը. Այկիպիրասի Դեսպանախորհուրդը.— Մանչուրիա.— Ցոն Գիլսով իշխանը։

Սպանիոյ թագաւորին կողմէ Լենտիլհանի արտաքին գործերուն մէջ կայ ազանչելի գեհարդնէն մը, զոր մասնաւորապէս պատրաստած է Մոնտիսի սանիրէ մը։ Հարիւրեակի ծրագիրը տասանն պիտի հրատարակուի, երբ Ալֆոնսն ԺԳ. Մադրիտ վերադառնայ։ Այդ ծրագիրը կը արտադրէ մեծ զօրահանդէս մը որուն պիտի մասնակցին քսան հազար հոգի։ Ամբողջ գաղաքը պիտի լուսազարդուի։ Ժողովրդական խրախճանութեանց մէջ երեք ցլամարտներ տեղի պիտի ունենան. հետեւ մեծ լանգարդուութիւն մը։

—Սպանիոյ թագաւորի Լոնտոն այցելելուն առթիւ կ'ըսուի թէ դաշնագրութիւն մը պիտի կնքուի Անգլիոյ եւ Սպանիոյ միջեւ։ Տէյլի Գրոֆիքի թղթակիցը տեղեկացաւ սպանիական բարձրաստիճան պետական մարդու մը հետ, որուն հարցուց թէ վերջերս ի՞նչ ցոյց տուած է Փեթանգ ազգաբնակչութիւնը, վերջերս անձնատրութիւնը պատասխանեց.— «Արդարեւ այդ տեղի դրուց մը կայ եւ կարելի է որ տեղը պատճառ չելլայ»։

—Լարչէն (Մարոք) կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ ամերիկացի դեսպան կին մը՝ Տիկին Լաւրա Ֆիշ-Կերոլա, տարեկան 9ին, Մակասարի համար, ելեր է արշաւանքի մը հետ՝ Աբլաս լեռնոց մեծ

## Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արտաքսութիւնը անդի ունեցաւ երէկ Համիտէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթ աղօթքը կատարելէ եւաքը Կայս. Պալատը դարձաւ։ Հիւրասրահին մէջ կը գտնուէին Ռուսիոյ դեսպանը, Գերմանիոյ դեսպանը ու դեսպանուհին, Վիեննայի ռազմանամուն դեսպան Գ. Լանսդորի, պուլկար գործակատարը, եւ լիսանենքի չափ դիրքան զրօսալրիկներ։ Ներկաներէն սմանք արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՏՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Եթէ, ուրբաթ, Սելամլեքի արտաքսութենէն եաքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Ասատրիա-Հունգարիոյ դեսպան Գոսն ֆոն Գուիչէ եւ Գերմանիոյ դեսպան Գոսան Մարշալ ֆոն Պիբերշթայն պատիւ ունենան ալ-պաշտօնական ներկայանալու Ն Վեհափառութեան։»

ՀԻՒԱՆԴԻ երկաթուղին մինչեւ մեկ տարի Մեթիէ երկաթելու մասին, ինչպէս յայտնի է, ամէն կողմ հանգանակութեան ձեռնարկուած է։ Տիրապետիրի մէջ ձեռնարկուած հանգանակութեան առաջին արդիւնքը՝ 75,000 ղրուշ դիւանցաւ նոյն երկաթուղիին ելմտական վարչութեան։ Կը լուսաբանի որ Տիրապետիրի մէջ կատարուելիք հանգանակութիւնը երեք-չորս հազար ոսկիի հասնի։

— Հէհազի երկաթուղիին համար Դամասկոսի յարմար մէկ տեղը հայտնապէս կայարան մը եւ վառարաններու յատուկ ընդարձակ մթերանոց մը պիտի կառուցուի։ Նաեւ երկաթուղիէ գլխաւոր գիծին մինչեւ նոյն կայարանը ճիւղ մը պիտի դնեն։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ կառավարչին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ զարգացնելու դեսպեղութիւնը։ Անգլիական յանձնաժողովը բոլոր կէտերու մասին կատարել համաձայնութեան մը յանգեցաւ։ Ֆրանսական ատամներէն անդին կը դնէ Զինաւորի Ֆրանսական ազդեցութեան գօտիին ենթարկուած բոլոր ցեղերը։ Ֆրանսական ներկայացուցիչները ոգեւորած են իրենց անգլիական ասոյնակիցներուն կողմէ ցոյց տրուած բարեյօժարութեան համար։

— Ռուսիա Պալթիմորի նաւագործարաններուն յանձնարարեց ընդծովեայ վագոնների։ Գերմանիա ալ նոյն կարգի չորս լոգանաւեր յանձնարարեց, որոնց պիտի բանին քարերով շարժուլ երեսս մեծ «մաշէօրներով», որոնց նմանը չէ տեսնուած մինչեւ հիմա։ Հարիւր յիսուն տարի երկաթուղիներ պիտի ունենան եւ ծովին երեսը պիտի կրնան երթալ ժամը տասնչորս հազար մղոնութեամբ։

—Անգլիոյ կառավարութիւնը Տուվրի նաւահանգիստին ընդծովեայ վագոնները պիտի լուսաւորէ լամպարով մը։ Առանց պիտի կրնան Մանչի մէջ եղերքին միւսը երթեւեկել՝ ծովին մէջ խորասուզուած։ Ընդծովեայ լոգանաւերէն խամբ մը Ճիրաղիայի պիտի զրկուի։

—Սէնբլոնի թիւնէլին բացումը մայիս 19ին պիտի կատարուի՝ Իտալիոյ թագաւորին եւ Զուիցերիոյ դաշնակցութեան նախագահին ներկայութեամբ։ Արտաքսութիւնը կէսօրէ ուրեմն պիտի չանէ։ Հանդէսները յետոյ Իտալիոյ մէջ պիտի շարունակուին։

—Ալկէզիրասէն կը հաղորդեն փոքր իրարանցութիւն մը զոր ապաստանի վիճակագիրները պիտի արձանագրեն։ Դեսպանախորհուրդին տեղեկութիւնը միլիոն Ալկէզիրասի հեռագրատուն 1,982,388 բան փոխանակած է։ Այդ թիւը հաւասար է ապահովական նոյն փոքր զարգացեալ տարուան մէջ գրկուած հեռագիրներու բանարան։

— Թագիրելեն հրատարակեալ կը հեռագրեն Էֆօ որ Բառիբ.—Մեծ գործարարութիւն կը տրուի ամէն լուրերի թէ Իթօ մարքիզը, հաղորդակցութեանց նախարար Գ. Նամանիի եւ ուրիշներ մասնաւոր քննութիւն մը պիտի կատարեն Մանչուրիոյ մէջ։ Այդ տարին Նիսի Նիսի կը ցուցի Մանչուրիոյ բացումը լայնդելուն համար եւ կ'ըսէ թէ այդ լայնդումը տեղերանց անվստահութիւնը զարմանալի կ'ելլայ։ Նոյն թերթը կը լրէ թէ երկիրը մենամամառ ազատելու միջոցն է չանալ գարն բանալ։

—Գէրլինէն հեռագիր մը կ'ըսէ.—Գէրլինի մէջ թէեւ գարնանային ազանչելի օր մը կ'ընէ, սակայն ֆան Գիւլով իշխանն սէ երեւոյթներ եւ օր ալ էրեզարթի կրցաւ ատկերել։ Թէեւ պաշտօնական կը յայտարարուի թէ նախարարաները առաջնական վիճակը գոհացուցիչ է, սակայն ընդհանուր կարծիքը այն է թէ բաւական ծանր հիւանդ է։

## ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
### ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

Ազդ.— Խորհուրդս պատիւ ունի ծանուցանելու Բումելիի երեսփոխանի պարտաքաղաքներէն ունեցողներուն թէ 1881 Դեկտ. 8)20ի Կայս. հրամանագրին Ն. եւ ԺԴ. յօդուածներուն եւ 1903 Սեպտ. 1)14ի յայտնիոյ հրամանագրին ԺԲ. յօդուածին գործադրութեամբը, 1876 Յունիս 1ի 38դ վիճակագրութեան ատեն շարահանած Բումելիի երեսփոխանաց պարտաքաղաքներու հետեւեալ թիւերը, որոնց չեն ներկայացուած հաստատելու համար, 1906 Յունիս 1ին կատարուած պիտի նկատուին. թիւերն են՝ 157,171. 179,446. 179,450 587,550. 705,723. 1,030,042. 1,561,741. 1,808,919. 1,808,920.

## Եկեղեցական Քրոնիկ

### ՀԱՆԳԻՍՏ
### Տ. ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿ.Ի

Մարդի ցաւով կը ծանուցանենք թէ Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան՝ բժշկական ճարտար թեստերու հակառակ՝ չկրցաւ ճարտարել գոյատեւել որ զգենուած էր զինքը Զատիկի ի վեր, գրասենեակի մը հանգիստ, եւ երբեմն, երբեմն կամ, ուսանելու իր հոգին։ Այս դառն մահը զգալի պատճառ մը կը թողու մեր բարձրաստիճան հոգերին մէջ, որոնք պատճառի անգամներն մէջն էր հանգուցեալը։ Թէ՛ իր վարած պաշտօնեայքը եւ թէ իր անձնական ազնիւութիւնը։ Հայ եպիսկոպոսներու վարչի դէմքերէն մէնն էր Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան, որպէս մը ուսումնական եկեղեցականի, նախանձախնդիր եւ պատասխանատու կիսանդրի գործունէութեան մէջ։ Մինչեւոյն ժամանակ, կենդանագէտ էր յարաբերութեանց մէջ, սիրաշահ էր իր ծառայութեանց մէջ, լուրջ, ծանրախոհ եւ համակ հեզ։

Իր գաւառանդէնց տարուան եկեղեցական պաշտօնէին մէջ վարած ծառայութիւնն են, թէպէտ յայտնի է, Գրուսայի առաջնորդութիւնը զոր արժանաւորապէս վարեց քանիներեք տարի, եւ Կ. Գալաթիոյ Պատրիարքական Տեղապահութիւնը՝ 1896ին, Օրմանեան Ս. Պատրիարքին բնաւորութենէն առաջ։

Անհատապէս իր կենսագրութեան գլխաւոր գիծերը.

Հանգուցեալ Սրբազանը ծնած էր 1838ին Պոլսոյ Լոնկա Թաղին մէջ եւ մկրտուած Մայր-Եկեղեցին, որպէս 68 տարեկան հոգեւորի մէջ էր վարեցեր։ Մկրտութեան անունն էր Ռուբէն։ Իր ուսումը սկսած էր Գումգապէի Մայր Վարժարանէն եւ ուսարան Սամանիոյ Սահակեան վարժարանի մէջ, որուն չրջանն ուսարանէ եւաք, քանի մը տարի ուսուցչութիւնն ըրած է մայրաքաղաքի մէջ, թէպէտ նաեւ էսբրեցիի եւ Գիլիպանի մէջ 1860ին, երբ հոգեւոր Տ. Գէորգ Կարապետեան ան. պաշտօն կը մնար Գալաթիա եւ Պոլսոյ Պատրիարքարանի Աբոռին վրայ էր Սարգիս Պարգիրգ։ Գ. Ռուբէն վարդապետ ձեռնադրուաց Գասարգիլի եկեղեցիին մէջ, Տ. Գէորգ Կարապետեան։ Տ. Բարթուղիմէոս նաեւ քարոզիչ կարգուեցաւ։ Սամանիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին, ուր պաշտօն վարեց վեց տարի, լեռոյ Պոլսոյ եկեղեցիին քարոզչութիւնը տարաձեռ, զոր մէկ տարի վարեց։

Տ. Գէորգ Պատրիարք 1860ին քաշուած էր իր պաշտօնէն եւ Գրուսա գացած իրեն։ Առաջնորդ, 1866ին կ'ընտրուի Կարապետիոս ընդ. Հայոց եւ կը մնայ Էջմիածին, որպէս Թափուր կը մնայ Գրուսա տարի մը եւ իր ձեռնասունը Տ. Բարթուղիմէոս վրդ. իբրեւ Առաջնորդ կը մնայի Գրուսա 1867 մարտ 4ին, Սարգիս Պատրիարքի օրով։ Բիչ եաք, Տ. Բարթուղիմէոս վրդ. իր հոգեւոր ծնողին՝ Տ. Գէորգ Կարապետեանի հանձնարարութեամբ եւ Գրուսայի թեմական ազգայնոցներուն վերադրուելով 1867 սեպտեմբերի էջմիածին կ'ուղեւորի եպիսկոպոսական հանդիսաւորութեան համար, ընկերակցութեամբ Տ. Սահակ եպսկ. Սամանեանի (ապա Վանայոյ կեսարիոյ Ս. Դանիել վանքի) եւ Սերովբէ եպսկ. (վերջը հասան են, երբեմն տարիի չափ պարապութիւնը դադրեցուցեր են կոսկոսի չերուերելու համար։ Մինչեւ լսեր թէ իրարանցի անուն պարապուար մը ունէր որ անգեկալները մեր է. սաս նեղիրս ամբ առաջ ճանաչելի հետ լարարերութիւն հաստատեր են, որպէս, Թրանսվալի բանական արժեքութիւնն նման թանգ եւայլն գնելու նպատակով ճանաչեցան Անգլիա գրեր են։ Ճանաչեցա վերադարձած ու ուզուած թանգեր են, ձեռք ձգուած ցանկալի, նորէն շատ մը կեղծ արժեքութիւններ պարտատեր ու գրեր են. մեկ քանի տարի դադրելէ եաք նորէն, չորս տարի առաջ, երբորդ անգամ ցանկալի, արժեքագրեր ազգայնական ձեռնարկներ են։ Մինչեւ ցաւ նաեւ թէ չորս տարի առաջ ինքն չմնան էր կեղծ գրեր ազգայնական արժեքագրեր։ Մինչեւ ամբ Սամարանի մէջ կը կենդան արժեքագրեր։ Մինչեւ ամբ լայտարարութեանց ճշմարտութիւնը հաստատուեցաւ կատարեալ քննութեամբ։

— Նախնական քննութեան անդեկագիրը երկուշաբթի օրը պիտի լսենք դատական պաշտօնարանին։

—Ճանաչելի քով մեքենավար Գրանչէլօ ու բանակիր Սթէլիօ ալ ներքակալուեցան։ Առանց երեւոյթի ալ լայտարարեցի թէ անդեկութիւն ունի կեղծ արժեքագրերու պարատատուներն եւ մասնակից են։

— Սապան կ'ըսէ թէ քննութեամբ հաստատուեր է որ Ղալաթիոյ Երեքթիի պարանէն մէջ ալեքսանդր Աբրեքիանի ալ արժեքագրերէն մէկ մասը գտնուի տարի է՝ պարանէն մէջ մարդ չգտնուած պտուտուն։

ԱՆԱՏՈԼԻ երկաթուղիին 14դ չորքուան հասութիւը տարեւ եղաւ բարձանս չեր քիլոմէթրի համար.—Հայտարարեցաւ Փալանկիւրեի գիծ (567 քիլոմէթր) 8,816 ֆր. անցեալ տարիէն 31 տարատ եւ միւս չորքերէրէն 414 աւելի։ Լանգիլէր-Գոնիա գիծ (445 քիլոմէթր) 5,063, անցեալ տարիէն 2,733 պակաս եւ միւս չորքերէն ալ 1,937։

## Ս. ԳԱՅԱՆԷ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ամբողջ Սրբազանը ծնած էր 1838ին Պոլսոյ Լոնկա Թաղին մէջ եւ մկրտուած Մայր-Եկեղեցին, որպէս 68 տարեկան հոգեւորի մէջ էր վարեցեր։ Մկրտութեան անունն էր Ռուբէն։ Իր ուսումը սկսած էր Գումգապէի Մայր Վարժարանէն եւ ուսարան Սամանիոյ Սահակեան վարժարանի մէջ, որուն չրջանն ուսարանէ եւաք, քանի մը տարի ուսուցչութիւնն ըրած է մայրաքաղաքի մէջ, թէպէտ նաեւ էսբրեցիի եւ Գիլիպանի մէջ 1860ին, երբ հոգեւոր Տ. Գէորգ Կարապետեան ան. պաշտօն կը մնար Գալաթիա եւ Պոլսոյ Պատրիարքարանի Աբոռին վրայ էր Սարգիս Պարգիրգ։ Գ. Ռուբէն վարդապետ ձեռնադրուաց Գասարգիլի եկեղեցիին մէջ, Տ. Գէորգ Կարապետեան։ Տ. Բարթուղիմէոս նաեւ քարոզիչ կարգուեցաւ։ Սամանիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին, ուր պաշտօն վարեց վեց տարի, լեռոյ Պոլսոյ եկեղեցիին քարոզչութիւնը տարաձեռ, զոր մէկ տարի վարեց։

Տ. Գէորգ Պատրիարք 1860ին քաշուած էր իր պաշտօնէն եւ Գրուսա գացած իրեն։ Առաջնորդ, 1866ին կ'ընտրուի Կարապետիոս ընդ. Հայոց եւ կը մնայի Էջմիածին, որպէս Թափուր կը մնայ Գրուսա տարի մը եւ իր ձեռնասունը Տ. Բարթուղիմէոս վրդ. իբրեւ Առաջնորդ կը մնայի Գրուսա 1867 մարտ 4ին, Սարգիս Պատրիարքի օրով։ Բիչ եաք, Տ. Բարթուղիմէոս վրդ. իր հոգեւոր ծնողին՝ Տ. Գէորգ Կարապետեանի հանձնարարութեամբ եւ Գրուսայի թեմական ազգայնոցներուն վերադրուելով 1867 սեպտեմբերի էջմիածին կ'ուղեւորի եպիսկոպոսական հանդիսաւորութեան համար, ընկերակցութեամբ Տ. Սահակ եպսկ. Սամանեանի (ապա Վանայոյ կեսարիոյ Ս. Դանիել վանքի) եւ Սերովբէ եպսկ. (վերջը

ճանած)։ Սպասակցությունը կը սարքուին մինչև յաջող տարուան մայրը սպասել Էջմիածին, որպէս զի Գէորգ Կաթողիկոս դառնալ Բնդեղ, ապաւորէ։ 1868 մարտ 24ին Մաղաքիայի էջմիածնի առաջն այս երեք վարպետները եւ պիսկոպոս կը ձեռնադրուին։ Էջմիածնէ վերադարձին՝ իրարու Առաքելոյ եւ Եպոկ. Գրիգորի՝ հոգոտաւեցաւ Գրիգոր, ուր 30 տարի մոտ անընդհատ վարեց առաքելադրութեան պաշտօնը։

Գրիգորի նման կարեւոր Թեմի մը առաջնորդութիւնը առիթ եղաւ որ Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս փոխեցնէ իր ձիրքերն ու կենցաղավարութիւնը, ապրանց ընտիր համակրանքը չունենալ ա՛չ միայն իր ժողովուրդին, այլ եւ հասարակ Գրիգորացոց, որոնց ամենուն ալ լաւ գոհունակ կը վայելէր։ Բայ հնար էր օտարներէն լեզուին, որուն քարոզութիւնները ի լաւ կը բերէր մանաւանդ խօսած առնելը։ Իրենց միայն անդամ Գրիգորի Բարձի ժողովին, մեծ հանգամանք վայելած է Գրիգորի բերան կանգնիլ երբեմն եւ կատարեալ չընանկնելու, որոնք կը լարգէին զինքը ա՛չ միայն իբր Առաջնորդ մը, այլ իբր արժանաւոր եկեղեցական մը, որ պարեւ կը բերէր թէ՛ ուրիշին եւ թէ իր պառկանած նկեղեցիին։

Իր օրով, ընդարձակուցաւ Գրիգորի վարժարանը, որուն համար հայութիւնը առանձնաց, նաեւ բարեփոխումներ ներմուծելով էրթական ալ լարելի մէջ։ Ինչ էր որ հասատաց Գրիգորի ազգեցութեամբ վարժարանը եւ չինել առած է եկեղեցիին արտաքին հոյակապ դուռը։ Իր օրով նոր փոյլ տարաւ Գրիգորի Ուսումնասիրաց մարմինը, որ դեռ մինչեւ հիմա կը չարունակէ մեծապես տարաբերով էրթական գործին։ Իր օրով Գրիգորի թեմերուն մէջ ալ չինուածներ եղած են, ինչպէս. եկեղեցի գիւղին առաջնորդարանը եւ վարժարանը, Ճերան գիւղի առաջնորդարանն ու դպրոցը, Գենկիի եկեղեցին նորոգուած եւ վարժարան մը կառուցուած, Վարպենկի մէջ մատուռ մը՝ Մեծբրնոյ Հայրապետին անունով, Կեմկեի մէջ մատուռ մը՝ Ս. Թադէոս Բարթուղիմէոս առաքելոյներուն անունով, Սեւ. լեզի առաջնորդարանը եւ վարժարանը։ Ինչ չենք նեռ Գրիգորի հոյակապ Ս. առաջնորդարանը։ Իր առաջնորդութեան չրջանին մէջ, բաց ի բազմաթիւ քահանայէ, Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան ձեռնադրած է 1868ին երկու վարդապետ, Տ. Սարգիսեանը վրդ. Վանքան, ալիմ հեղինակաց, եւ միւսը Տ. Վրթանէս վրդ. Պէ.քօղլի. որ վաղեմած է։

Հանգուցեալը պաշտպան կանգնած է շատ մը ուրիշ երիտասարդներու, որոնց մէջ պատուոյ տեղը կը գրաւէ Աղէքսէ էֆ. Անարանեան, անգամ մաքսային վերատեսչութեան Քարտուղարութեանց դիւանին։ Հանգուցեալ յոյժ բարեսիրտ Զարէֆի էր ներկայացնէ Գրիգորի վարժարանին գրած էր. վարձանելը օգտուելով անոր հետ ունեցած մտերմութենէն, Գ. Զարէֆի էր ներկայացնէ Գրիգորի վարժարանին ամէնէն լաւագոյն ուսանողներէն մէկը։ Զարէֆի էր պարտականութեան տակ կ'առնէ գոյն եւ յանձն կ'առնէ վճարել տնոր տարեթոշակը, հինգ տարուան համար մօտաւորապէս 250 ոսկի։ Այս ուսանողն է Տ-ոքթ. Մելքիսեդեկեան որ այսօր լարգուած դիրքի մը է Գրիգորի մէջ։ Պաշտօնի կոչուած է նաեւ Տ-ոքթ. Վանքանի։

Այսպէս, ամէն տարի, իր Թեմին եւ Թեմականներուն օգտակար ելլելով, տարեկան եւ յարգելի դարձած էր ամէնուն։ 1894ին Գրիգորի առաջնորդական պաշտօնէն հրաժարան տալով, եկաւ հասատաց Կ. Պոլիս։

1888ին Գարբարգեան քնարութեան մէջերն, երբ ինք դեռ Առաջնորդ էր Գրիգորի, տաւնակոչութեան քանի մը զարդ կարգուեցաւ, պատշաճ զոր վարեց չորս տարի, մինչեւ Օրմանեան Ս. Գարբարգի քնարութիւնը։

Անկէ ի վեր քաղուած կ'ապրէր ձմեռ՝ Նշան-Թաղի իր բնակարանին մէջ եւ ամառ Գելցօղ։

Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան արժանացած էր առաջին կարգի Մեկիթարեան պատուանշանի եւ ամառթաշակ մը կը տարուար Գեղական Գանձէն։

Հանգուցեալը տարեկան ճոխ հիւրասիրութեամբ մը կ'ընդունէր իր բարեկամները ու ծանօթները եւ օրէնքն կերթիքան ու եկեղեցական հարցերու վրայ կը տեսակցէր։ Կը կարդար նաեւ օրէնքի թերթերը եւ եկեղեցական գրքեր եւ ասնոկան օրեր ընդհանրապէս Բերայի դեղեցիկ տարան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին կը յանախէր։ Հանգուցեալը բարեկամաց նպաստաւոր համակրանքը եւ հանձնի խոստացութիւն ունէր եւ իր մահուանէն ետքի հանգամանաց պատմութիւնները տեսնելու կը լսուէին։

Բաւական թաւոյ ձեռնարկներ քանանոներ ունէ, ինչպէս զանգ, իսկ իր ետաքրքրոն ձեռնարկներն է Տ. Աբրահամեան Եպիսկ. Վանքանի, որուն հետ իր հոգեւոր հոր մահը կ'ազդայ նաեւ Աղէքսէ էֆ. Տէր Անարանեան, որ իրեն քարտուղար Գրիգորի Առաջնորդարանի, երկար տարիներ վարելէ հանգուցեալ Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկ.ի ներքեւ։

*** Երեկ մինչեւ կէս օր Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկ.ի քով կը գտնուէին, Տոքթ. Գալատեան փաշա, Տոքթ. Թարգոմեան, Տոքթ. Մատթէոսեան, Տոքթ. Զօրատ եւ Տոքթ. Խանճեան, որոնց դարմաններով մինչեւ ժամը հինգ ու կէս շարունակեց տարաբերեան վիճակը, երբ բանկարծ նուազում մը եկաւ վրան եւ ինքզինքը կորանցնելով, կարելի չեղաւ աղաչեցնել, ու ժամը վեց ու կէսին հոգին տաւնդեց։

Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկ.ի մահը Տ. Աբրահամեան եպիսկ.ի կոչեց հոգոր. դուռելով Եր. Գարբարգին, Ն. Սրբազանութիւնը հասնելու պէտք եղաւ կարգադրութիւններու, եւ ասոնք ունի երեկի ժամը 11ին հանգչելոյն մարմինը փոխադրուեցաւ Ս. Խրիմեան եկեղեցին, ուր այս առաւօտ կատարուեցաւ օգնութիւն ու լուսարձակութիւնը հանդիսաւորապէս։

*** Ս. Գարբարգը իր խորին ցաւակցութիւնը յայտնեց։ Նոյնպէս բազմաթիւ եկեղեցական եւ աշխարհական անձնաւորութիւններ ալեկոծեցան հանդիսաւորելոյն բնակարանը եւ ցաւակցութիւն յայտնեցին իր ձեռնասունին՝ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքանի եւ Աղէքս էֆ. Տ. Անարանեանի։

* * *

## ՀԱՆԳԻՍ

### ԳԵՐԱՊԱՏԻՒ Տ. ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍԻ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԶԱՄՔԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԳՐԻԳՈՐԱՑԻ ԵՒ ԵՐԵՔՆԵՆ ՏԵՂԱՊԱՀԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՑ

Որ լեռնալ դժամանակ պանդխտութեան անցուորեա եւ վատառկիալ ի պաշտամանս Սրբոյ Նկեղեցւոյս, ասկանաւորեալ հիանդութեամբ աւանդեաց զհոգի ի ձեռս Արարչին յետ մեծաւորի այրս աւուրս։

Կարգ յաղարկաւորութեան եւ օծման կատարեցեալ ի վաղուէն, լուսաւորաւ Շաբաթաւ, յ8 մարտս Ապրիլի, ի Ս. Սրբոյդ-Գրիգորեանցն, ի որս ամենայն հոգեւոր ժամս 11ին հանգչելոյն մարմնոյ փոխադրեցաւ Ս. Խրիմեան եկեղեցին, ուր այս առաւօտ կատարեցաւ օգնութիւն ու լուսարձակութիւնք հանդիսաւորապէս։

*** Ս. Գարբարգը իր խորին ցաւակցութիւնը յայտնեց։ Նոյնպէս բազմաթիւ եկեղեցական եւ աշխարհական անձնաւորութիւններ ալեկոծելոյն հանդիսաւորելոյն բնակարանը եւ ցաւակցութիւն յայտնեցին իր ձեռնասունին՝ Տ. Արիստակէս եպիսկ. Վանքանի եւ Աղէքս էֆ. Տ. Անարանեանի։

* * *

Ցաւոց Տ. Եսայիի Գարբարգեան դասական փոխադրած ալեւոր Թեան օրն էր երեկ եւ ոչ պատանաւ, հանգուցեալ Աւետաման ասոնք ելլալուն, Ս. Գարբարգը Տ. Մովսէս եւ Տ. Գարբրիէլ եպիսկոպոսներու եւ վարդապետներու հետ նիստ էր Պարբերգարան եւ Ցոյն ու Հայ երգեցողութիւն մը եղ դասաւոր Մայր Եկեղեցի։ ասկան մինչեւ ժամը 9, ոչ լոր զրկեալ եւ ոչ ալ ալեկոծութիւնը տեղի ունեցած ելլալուն, Ս. Գարբարգը մեկնեցաւ իր բնակարանը եւ ներկայացաւ Վերջին պահուն լուսեցաւ միայն թէ Տ. Եսայիի Գարբարգը Պոլսոյ հեղեալ եղ դասաւոր։

—Ս. Էջմիածնի 1907 տարուայ Օրացոյցի փոխերը դրկուած են Ս. Գարբարգին՝ ուշեղ անցնելու եւ տարաբերան եւ այլ եկեղեցական գիտելիքներու քննելու եւ տրաքաքելու համար։

—Տիկին Ցուլիանէ Նազարեթ փոյլի մարմնոյ Էվրիի հանգչին լուրերեն Բարիզ Բիւրաւէրի գերեզմանատան նկատ դը փոխադրուիր է ուժամանակ։ Ապրիլ 16 հինգշաբթի (նախընթաց օր) հանգեանդիան պիտի կատարուէր տեղւոյն Ս. Յովհաննէս Մկրտչի եկեղեցիին մէջ՝ հանգուցեալն մարմնոյ Սեպիսան փոխադրելու, իր ամուսնոյն քով թաղուելու համար, տարան տան մասին ո եւ է տրուած չկայ ցարդ։ Հանգուցեալին տղէն՝ Գէորգ փաշա Նազարեթ այս օրերս Բարիզ կը սպասուի։

—Աղդ. Հիւանդանոց ալեկոծեն երեկ Հաղարարութեան անդամներեն Մանուկեան, Ասլանեան եւ Էվրենեան էֆ.ները, նոր չենուելիք շենքը մօտ առ մօտ ալեկոծեցին եւ ճարտարապետ Ասլանեան էֆ.ի եւ ճարտարապետներու հետ խորհրդակցութիւններ կատարեցին։ Ս. գեղեցիկ նեռ մատեր, խանութը, հանդերձատունը, Սրբոյն յանձնարարուած «Թիւ.ին զետնուելիք տեղը եւ Հասատութեան Տնտ մատեր, ուր տիրոջ մարդութեան եւ կարգապահութեան համար իրենց գտնուելիքները յայտնեցին։

—Ռուսերէն Ներքին գործոց նախարարը անդիմացուցած է փոխարքային որ Կովկասի տեսչութիւնին մէջ գտնուած Հայոց եկեղեցական հաստատութեանց դրամները, որոնց դրուած էին հոգեւորականաց կողմէ, ուղարկուած են համապատասխան նախարարութեան, իրենց պատկանած տեղերը յանձնելու համար։ Սրբազանական գլխաւոր վարչութիւնը Հայ եկեղեցիներու կոչուածներու 1903-4 շրջանի 114,431 բուբլի եկամուտը յանձնած է փոխարքային։ Այս դրամերը համապատասխան եկեղեցիներու, վանքերու եւ ուրիշ հաստատութիւններու մէջեւ բաժնելու համար, փոխարքան մասնաւորապէս մը նշանակած է, որուն անդամ է Կարապետեան ներկայացուցիչ Նախապետեան եպիսկ.։

Ասկէ առաջ Մոսկուայի պետական մէջնորդաց դպրոցներուն մէջ թոյլ չէին տրուեր որ հայ աշակերտներուն մարերեն լեզուով ուսանելի կրօնք։ Հիմայ վերցուած է այս արգելքը։

## ԳԱԼՖԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Գաս. Եռամակալութիւնը եւ մարդ խորին բնարհակալութիւն կը յայտնեն այն բարեկամ անձերուն՝ որոնք Ս. Զատիկ ասնին ուրիշ հեռագրեալ նուէրներեր ընել հանգան հասատութեան.—

Տիկին Նորմարդ Ծնարգլեանի հանգուցեալ Ցարութիւն Ծնարգլեանի լիշատակին 10 օսմ. ոսկի, Թ. եւ Ս. էֆ.ք Դաբաքիէոգեան 2 օսմ. ոսկի. Սկսալ պէյ Մարգարեան 2 օսմ. ոսկի, Տէր եւ Տիկին Ցավհաննէս էֆ. Ալաբանեան 1 օսմ. ոսկի, Յարութիւն էֆ. Մկրտչեան 3 մէճ., Բարեբէր սին 3 մէճ., Բարեբէր եկեղեցական մը 2 մէճ., Ցովսէփ էֆ. Եսայեան 2 մէճ., Տիկին Էլզան Ալաբանեան 1 մէճ., Մկրտչ էֆ. Թոքաթլեան 100 հատ չէօրէք, Բարեբէր սին 20 քաղ չէօրէք, Օր. Նուսիմ եւ եղբայրք Գ. Վերդանէս Լ. Գարամանեան 6 ուէնէ քաղ տպուած, Թադէոս էֆ. Տաղլարեան 6 քաղ տպուած, Տէր եւ Տիկին Մխեան էֆ. Ալաբանեան իրենց Թեան հանգուցեալ Ցարութիւն Ծնարգլեանի լիշատակին համար 2 ոսկի նուիրած են, Տիկին Վարդին Ց. Միքայէլեան 60 դրչ., Վարդան էֆ. Համբիկեան 20 դրչ.։

Տեղակալ քահ.
ԱՂԱՒՆԻ ՄԱՑՐԱՊԵՏ
Կ. ՔԼՕՍԷՆԵԱՆ

Խասգիւղ, 4]17 ապրիլ 1906

# Այսօրուան Հեռագիրները

## ՍԱՆ-ՖՐԱՆՁԻՍԿՈՅԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

### ՔԱՂԱՔԸ ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ԿՈՐԾԱՆԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 20 ապրիլ.—Բարիզի ամերիկեան դեսպանատունը հատած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սան-Ֆրանչիսքօ քաղաքը ամբողջովին կործանած է։ Անհարիւր է հրդեհին առաջքը առնել։ Աղէտը անհաշուելի է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ կառավարութիւնը հինգ հազար տոնգիական ոսկիի գումար մը ուղարկեց՝ Սան-Ֆրանչիսքոյի աղէտին զոհերուն թեմար։ Առաջին պահուն կարծուածէն շատ աւելի է մարդկային զոհերու թիւը։ Նոյն իսկ անգլոյն վրայ հիւանդանոցներ հաստատուեցան վրանները։ ուր կը փոխադրուին վիրաւորները։

—Օաքլէնտի մէջ լուսաբանած էր որ ազէտը այնքան մեծ համամասութիւններ պէտք չուտնայ։ բաց դժբաղդաբար հրդեհը բազմաթիւ զոհերու պատճառ եղաւ։ Մինչեւ հիմա երկու հարիւր մեռելներ գտնուեցան։

ԲԱՐԻԶ.—Իտալիոյ թագաւորը, Գերմանիոյ կայսրը եւ Աւստրիոյ կայսրը ցաւակցական հեռագիրներ ուղղեցին Մ. Նախագահ Նարանչին՝ Սան-Ֆրանչիսքոյի աղէտին առթիւ։

ՈՒԱՇԻՆԳԹՈՆ.— Սրճոփ. ժողովը 500,000 տոլար աւելացուց Մերգիսոնին քաղաքացիական գումարին վրայ՝ ի նպաստ Սան-Ֆրանչիսքոյի աղէտին զոհերուն։ Այդ գումարը կը հասնի մէկ միլիոն տոլար։

ՕԱՐԼԷՆՏ.— Բազաքին որ եւ է մեկ մասը ազատուելու յոյս բնաւ չկայ։ կրակը կատարելապէս նրբ ձերբակալուելն, անմիջապէս հրացանի կը բռնուին։

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՁԻՍԿՕ.— Հրդեհը կը շարունակէ տարածուիլ, քանդում ապառնալով ամբողջ քաղաքին։ Սրբոյ հարիւր հազար հոգի անպատապար կը մնան եւ զրկուած են ուտելիքէ եւ խմելիքէ։ Առաջարկութիւնը մրցանակներ ձեռք առաւ՝ այդ վիճակը դարմանելու համար։

ՊԷՐԼԻՆ.— Վիճի գործակալութիւնը հեռաձայնել հեռագիրը ստացած է Սան-Ֆրանչիսքոյէն.

«Գոնձ-ին նախարարութիւնը հեռագիր մը ստացաւ ծանուցանող թէ հրդեհը բոլորովին կործանած է Սան-Ֆրանչիսքոյ քաղաքը։»

ՎԻԵՆՆԱ.— Սան-Ֆրանչիսքոյ քաղաքը ամբողջովին փնացած է՝ իր վարչական տակ թաղելով ժողովրդեան մեծ մասը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Հրդեհը, որ չենկան թաղը մեր տարած էր, տարածուեցաւ նաեւ միլիոնատէրերու թաղը։ Բազմաթիւ չենքեր ու լիշատակարաններ մոխիր դարձան։ Միլիոնատէրերու ապարանքները լուսնկի պէս կ'ուրան։

—Աղէտին ոչնչացուցած եղած վայրերը ուսումնասիրելու եւ փլած տեղերու դիտ մը միայն կը ներկայացնեն։

—Զանազան թիւը հասցնեմ կ'ուսնի։ մինչեւ հիմա հինգ հազար մեռելներ կան։

—Սով կը սիրէ եւ ժողովուրդը խուճապոյս է։

—Առաջնոյ հիւանդանոց մը որ վիրաբոյժները փոխադրուած էին, այլեւս։ Հարիւր հազի կայն։ որոնցմէ հազիւ տասը հազի էրցան ազատուիլ եւ հիւանդապահները, իսկ միւսները բոցերուն մէջ սրեցան։

—Նիւ-Թաքան Ալ-ոյը վաթսուն մղոնի անգլիական ոսկի կը հայուսի։ կարուսանելու չատերը պիտի հասատանեն անգլիական ապահովագրութեան Ընկերութիւններ։

—Սան-Ֆրանչիսքոյէն դուռ 14 ուրիշ քաղաքներ ալ վնասուցան, որոնց շատերը կործանած են։ Բազմաթիւ դեռեր կան։ Բալմարի ու Սանթա-Քրուզի մէջ երեք հարիւր մեռելներ կան։

ՆԱՊՈԼԻ.—Վեսուվի դիտարանին Տնօրէնը՝ բրոֆիսօր Մաթեուչի կը յայտարարէ թէ Սան-Ֆրանչիսքոյի ոչնչացումին լուրերուն հետեւանքով մեր Վեսուվի ալեկոծեցաւ։

ԱԹԷՆՔ.— Եւսուրա թագաւորը «Վիքթորիա թագուհի» պատանեաց ուղարկեց Գորֆիսի հեռագրելիին՝ նոյն ելլալիին մէջ իրեն եղած ընդունելութեան իրեն։ չնորհակալութիւն։

ՀՌՈՄ.— Վեսուվի դիտարանին Տնօրէնը կը հեռագրէ թէ Վեսուվի հրաբուխ եղեալ է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը լուսաբանեցաւ ապրիլ 24ին։

ՀՌՈՄ.—Կը հաստատուի թէ Վիլհելմ կայսրը դիմեցիկական պատուիրակութիւն մը ղրկեր է Իտալիոյ կառավարութեան մօտ՝ մասնաւոր ծրագրի մը համար։

ԲԱՐԻԶ.—Թուլանի ազգաբ. Լա Գուրոն մարդարան-մարտաւարի մէջ արիան մը պատահելով քանարիոս հագի ծանրացեալ վիրաւորուեցան եւ երիւրք մեռան։

ՔՈԼՈՄԲՈ.—Ռուսական Գազան չոգենաւը որ Վլատիվոսթոք կ'երթար ռուս զինուորներ առնելու, Բալմարի խաղեր խրեցաւ եւ կորստեան կը նկատուի։ Մեկը գտնուղները ազատուեցան։

# ԴԱՒԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ 7 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Օսմ. Քոնսոլիտէ Մթաց. | Օ.Ո. | 100 | 30 |
| Ամէնէն բարձր գին | » | 101 | 30 |
| Ամէնէն վար գին | » | 100 | 22 |
| Բուսէլիի Երկաթուղի գաց Քր. | | 140 | 50 |
| Ամէնէն բարձր գին | » | 140 | 62 |
| Ամէնէն վար գին | » | 140 | 25 |

ԲԱՆՇՈՒՄ 8 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Օսմ. Քոնսոլիտէ Մթաց Ռ.Կ. | | 100 | 30 |
| Բուսէլիի Երկաթուղի Քր. | | 140 | 75 |
| Շերքէթի Խալիէ | | 36 | 50 |
| Քարատ. | | 131 | — |
| Ռէժի | | 17 | 30 |
| Օսմ. Պանք | | — | — |
| Ցուսական Պանք | | 489 | — |
| Տերքօս | | 288 | — |
| Օսմ. Ապահ. Ընկ. | | 4 | 35 |
| Թրամուէյ բաժնեթուղթ | | 8 | 10 |
| » ժուխանա | | 3 | 25 |
| » պարտաթուղթ | | 493 | — |
| Քարափ Կ. Գալաթայ | | 519 | — |
| Թրանվայ | | 57 | 50 |
| Հրէական Ցանսիէ Լիէբանէն Ա | | 328 | — |
| » » » Բ | | 273 | — |
| Լավրիսմ | | 66 | — |
| Անատոլի երկթ. բաժնեթուղթ | | 18 | 27 |
| » » պարտաթղթ. | | 519 | — |

ՓԵՏԵՐԱՆԳԱԿԱՆ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Լանտոն 3 ամիս | ԼԻ. | — | — |
| » » » չեք | » | 109 | 35 |
| Բարիզ » » | Ֆր. | 22 | 83¾ |
| » » » չեք | » | — | — |
| Գերլին անտակա չեք | մարք | 18 | 65 |
| Վիէննա չեք | Ֆիոր. | 21 | 88 |

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

| | | | |
|---|---|---|---|
| 20 Ֆրանգնոց | ԼԻ. | 87 | 18 |
| Անգլիական ոսկի | » | 109 | 38 |
| Բոլ էմբէրիալ | » | 90 | 20 |
| Քրիմից | » | 51 | 08 |
| Մէճիտիէ արծաթ | » | 107 | 30 |
| Մէճիտիէ | » | — | — |
| Բուպլի Թղթադրամ | Օ. Ո. | 8 | 64 |

# ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Անգլիական Քոնսոլիտէ | | 90 | 12 |
| Մթաց. Օսմ. պարտք | բաց. | 91 | 87 |
| | գաց. | 91 | 75 |
| Օսմանեան Պանք | | 15 | 63 |
| Ռուսական 1888–1889 | | 81 | 37 |
| Հելլենական 5 % | | 54 | 25 |
| » Մաքսոյլ | | 54 | 25 |
| Պուլկարական 1892 | | 102 | — |
| Եգիպտական Ունիֆիտ | | 106 | — |
| Ճապոնական % | | 91 | 12 |
| Թրանվայ | | 2 | 27 |
| Զերբրա | | 1 | 65 |
| Փոխանակագիր | | 25 | 31¼ |

ԲԱՐԻԶ, 19 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Ֆրանս. Ռանթ 3 % | | 98 | 82 |
| Մթաց. Օս. պարտք. | բաց. Ղ. | 92 | 82 |
| | գաց. » | 92 | 90 |
| Օսմ. Կայս. Պանք | Ֆր. | 648 | — |
| Օսմանիէ | » | — | — |
| Բուսէլի երկաթուղի | » | 143 | 25 |
| Օսմ. մաքսատուն | » | 489 | — |
| Օսմ. Ռէժի | » | 404 | — |
| Բրիտանիէ Թիւրք 4 % | » | 501 | — |
| Քուէթի Լիոնի գուրծոյ գա. | » | 1164 | — |
| Իտալական Ռանթ | » | 105 | 10 |
| Սպանիական արտաքին | » | 93 | 80 |
| Աւստրիական | » | 98 | 50 |
| Թրանվայ | » | 59 | — |
| Ռուսական 4 % 1901 | » | 82 | 18 |
| Զէք Լոնտոնի վրայ | » | 25 | 95 |
| Գալիա Քարտայրն | » | 708 | — |

ՎԻԵՆՆԱ, 19 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Փոխան. Լոնտոնի վրայ | Ֆր. | 240 | 40 |
| Բուսէլի երկաթուղի | » | 152 | 25 |
| Օսմ. Ռէժի | » | 378 | — |

ԳԵՐԼԻՆ, 19 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Մթաց. պարտաթուղթ | Ֆր. | 93 | 20 |
| Բուսէլի երկաթուղի | » | 145 | 40 |
| Անատ. երկթ. պարտաթուղթ | » | 103 | 10 |
| Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս. | » | 20 | 310 |

ՊՐԻՍԷԼ, 19 Ապրիլ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Օսմ. մթաց. պարտք | | 92 | 12 |
| Բուսէլի երկաթուղի | | 141 | — |

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co.
"ՖԻՆԻՔՍ"

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԵՎ ԳՈՐԾԵԼ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000
ՖԻՆԻՔՍ ասկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուերութեամբ եւ վնասուց մէջ իր ամիլական վճարումներով։
ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։
Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.
ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա՛րդ վճարած է տասուն քան 27,000000 ռնգլ. ոսկի։
Ընդհ. գործակալ Գալատիոյ եւ գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքտորիա խան, Գանիք Օրմանի մօտ Գալատիա։
Փոխ գործակալ ի Պոլիս
ՃԻՎԱՆ ԹԷՐԷՆԵԱՆ
Ֆինսպիրան խան
9—50

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆ
Société Producteur du France, Péra
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՊԵՐԱ.
Ամենաբարձր գնահատումներու արժանացած զանազան առուեստահանդէսներու մէջ։

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆԸ, ամէնէն շատ գնահատուած պատուանշանով ստացողը կազմուրիչ գինիներն, պատրաստուած է ալժիրեան հոգի լաւագոյն տեսակներով։ Իր կազմիչ եւ հակառակորդներն լաւութիւններուն համար է որ կը լանձնարարուի տնտ բարձրագոյն գծածութիւնը։ Առաւոտեան տնտ թանկ դամ ճաշէն առաջ տասնուհինգ տասնհինգ բաժակ մը ախորժակ մը դրդելու համար։ Այդ գինիներն չնորհիւ. մարդուս ստամոքսը կը վերականգնեն եւ անդէ դիրքերն կը մնայ։
Դանօր. — Անխիղճ խարդախներ մեր վաճառատունը կեղծած ելլալուն։ Ամէր Բիքոն ստացող մեր բոլոր յանախորդներուն խորհուրդ կուտանք բարեխղճութեամբ միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չտանին։ պէտք է պահանջեն որ չիները Բիքոն ամէ Ֆապրիքայի դրոշմը կրեն։
Մթակ ներկայացուցիչ Կ. Գալատ մէջ
Գ. Լ. ԲԱՐՄԱ։
Գ. Գ.
Բ. Գանամ Գալատիա
Ա. Ռէյնէր »
Էքզոնիրք Գօրբէատիվ Ղալ., Բերա և Գալատիա
Ռոզոսէս Սիւսոնէ Գալատիա
Բարատարոյ եւ Մէլիքիտաս »
Ժ. Սթավրօպուլօ »
Սթավրօպուլօ Նշարաք »
Քօթիանի Նշարաք »
Վենան Գրատարան (դեղվա.) Կ. Գալատ
Մէհմէտ Բէյդիլ » »
Տ. Մելքիսէդէք արդի և Ընկ. » »
Մ. Մելիքեան » »
Թ. Լիսս » »
Գ. Սէֆիլեան » »
Ժ. Վանթիլեան և Ընկ. » »
Էմիլ Լանդան Բերա
Տէմիրթաշօրլու եղբ. և Ընկ. »
Թ. Սարգիսեան Բերա, Կ. Գալատ, Ղալատիա
Գոն Մարլէ Բերա
եւն. եւն. եւն. 19—52

## ԻԼԱՆ

Զօրավարեան Գրիգոր էֆ. զեվզէտ մասամբ Գրիգորեան գիրերնի մասնաւորի Թիֆլիսի իսմայլա Ֆրանսա տեվլիթի Թեպատարանս միւսիս Ֆրանսա Բերբերեան գիմեվիթիսի մասնաւորի ալամաղը օլան ազէնթի ֆրանսիս էսթիֆասը իլին մեսեանը գանանի Սարգիս Ալա Սթեֆանոս Ֆրանսա գարանտիսի վազը օլուզ տարեի մասմասլեմա եօնատեսիի վեֆատրի մեֆրաղ պուլանան մալիսա եվ հուսուսա վե ալեթիթանին 17,000 զրբան պուլե տերանիթան 600 զրա մասմասլեսի տիրաղ հարէմ վե տանալեզ 14 օտա վե 3 օտա վե 1 մաքարա վե 3 գեօզ գուսուսանը միւլիթիրլ պիր պաղ քանի վե 200 զրա մանալինան 3 օտալը տարբեր տարբերի վե պիր ուլաղ օտաղ վե պիր ատաղ վե 150 զրա մանալի տե արտալեզ վե ատանեզ վե 200 զրա մանալինան պիր լիմանեզ իլե պերտեր ալեմանի պուլանան ազանլ մեվզեր մեզաղեսեն գոնալարաղ օտանալը լիտաղ 100 զրաղ գիտալեզ 100,500 զրաղրա թանալի եօնատեսինան գալեզը վե թարիխի լիսանան թիթարեն 31 գիւն ատի գելեմեզ մայիսի բանմանին ՅՀանալ չարշենպի գիւնիս տաքի 10ա գալար 100ա 5 զամմ գալալ օլանմազ վե զեբի օլանան եկիվ վե տանթան օտ մեղաղեսեսի պէլ բիրա գալարը գաքիրեսի վեբրեսիրեզ թանալի եօնատիրի գեզիրեսիլեսի մանգալարեր պուլանանալ օլաղզեանան վե անանի օտրա գեր նե զամմ վանգալ պուլանան գալալ օլանմանանգեանան եվլալը մեզգիրեսիեսի նիլալ պեր զամմանալ մալիլ եվ հանալ գիրանալարի տանալ գարիեզեզիրեսի մանասանալ գեֆիլեթի գամվեսիի համիլեն թիլեզերի վե Բանա ռեգալարեթի մեզիլսի բասարեսիսե մանալանալ եվ ալանալարի իլան օլաներ։
Ֆր 5 դրամ 322

## ԻԼԱՆ

(Բսարա վե Թիլիկրաֆ Նեզարեթի)

Բարա տասանալան Սեռելպեր տրանալան թեմանա օլանանանգ օլան 13 մել պարի սանալիսի պուլանան գալալ 61,500 ֆրանգ պեռեւ էսե Բալիպ եօնատեսինան պուլանալարանան չեիրը հալեն 13ան, բեռնեզեզի գիւնիս էհալեթ եվ վեսեսե վե 15ան գանանան էրթեսի գիանիս գալ գեռ պէլ Բանգեսի էսե բիանեթ գալալեսինեն գանալարի մեզալարեր օլմազլե Բալիպ օլանալարը գեզալ օն հիսալալա Թեսանանանը նանալարի վե նանան Տերասանալեթ Թիանալեթ օտանալան մանգավելաթ մանհարբեսիզեանան մանասանալ գեֆիլեթի գամվեսի համիլեն Թիլեզերի Բանա տանալեսինեն մեսանանալ եսանալեսի մեզալարեր մանգեսի Թիլեզերի Իրբա տանալեսինեն մեսանանալ եսանալեսի գամվեսի համիլեն Թիլեզերի վե Բանա ռեգալարեթի մեզիլսի բասարեսիսե մանալանալ եվ ալանալարի իլան օլաներ։
Ֆր 6 դրամ 322

## ԳՈՐԵԳՐՈՏՈՒՆ ՊՈՍՔԷԹՊՈ

Գեյա-Վիսրա՝ գրանիտոտան տբր հանրածանօթ Բիբիս Գեբիի գոտու ունի նանուագանելու. յարգոյ հասարակութեան թէ, իր բազմաթիւ յանախորդները գտնելու համար, մարտ 9ԺԳէն սկսեալ, նոր մասնաճիւղ մը բացած է Տելմազլիէի օգտին կողմն գտնուող Ֆրանկ մասին) մէջ, ՊՈՍՔԷԹՊՕ անուն։ Այդ գրանիտոտան մէջ թարմ ու առաջնակարգ գրանիտոր կը նախուի օրը կամ լիդրան 2 դրուշի եզրական գնով. ոգնդերները Ղալաթիոյ մէջ նախուած գնով են։ Ասիէ գան, ոգոց յասուկ գրօսանքներն ալ ձրի են, ինչպէս կախօրան, փարք ձիեր ու կառքեր, եւլն. եւլն.։ 9—27

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք.

Նաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Գոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Բրինդիզ-Ապպաս չոգենաւը, նաւապետ Անտերսէն, կիրակի, 22 մարտ 1906 (Ը. Ե. դէս օրէն հաց ժամ 4ին. Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ երեքշաբթի, 24 մարտ 1906 (Ը. Ե.), 4ին օրէն հաց, ժամ 3ին դիմի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր եւ Գիրէտ։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գլխաւոր գրասենեակին, Ղալաթիա, գաբաթի վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Գալաթա, Վալիտէ Սուլթան խան։

Cie Russe Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբաթական երթեւեկութիւններ

Ապրիլ

Գշ. 17|4 Իզմիր, Գիրէտ, Աղեքսանդրիա, մէջօրէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ ու Սուէյշ նաւահանգիստներու մեկնող չոգենաւին հետ։

Գշ. 17|4 Իզմիր, Սիրոյ, Սամոս, Օրաս, Բարտուլնա, Տրապիզոն, Իրէղ, Գաթամ. մէջօրէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 18|5 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։

Նշ. 19|6 Օսեան ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Երիմ-Կովկաս, Երիմ, Ազով, Օսեան-Բէրան, Օսեան-Նիքոլայէվ գիծերու չոգենաւներուն հետ։

Նշ. 19|6 Գուրիզոյ, Վարնա, Օսեան. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուրբ. 20|7 Տարսոնէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Բրիսա, Բրիսլի, Գէրսէք, Սամի, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 21|8 Օսեան. իրիկուան ժամը 4ին։ 14—50



# ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

## ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 բուսակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան գլխաւոր գրասենեակը, Գալաթիա, Նազլը խան կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Գալաթա Մ. Մ. Ի. Սասոյ եւ Ռօսիդի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահէճ գարու թիւ 10
Գ. Ս. Արմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գարու, Իզմիր փողոց.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անէելէան, կայարանի հրապարակ.
Գարագիւղ, Գեամլի եֆ., շուկայի հրապարակ.
Գարագիւղ, Մ. Ա. Անդրեա, Մասա ճառարէ.
Գեօյլիւքտերէ, Մ. Ա. Տէմարլի.
Գալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, թիւ. 12. Թիւնել խան.
Գալաթա, Մ. Էդիէն Գրէմէզի, Թէվֆիգիէ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռասէ, Գեօյլիւքտերէ ճառարէ, թիւ. 137.
Մեծ Կղզի, Բեսուլ եֆ.
Բ. Սօմմարիա, Բէնոիք.
Նազլը խան, Հէղարբէն փողոց, թիւ. 14։
Գալաթիա, Հոսրեւբաշիէվ վճռատան դիմաց

17 Գարծակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 17—50



# ՍԻՆԿԷՐ

## ԿԱՑՍ- ՊԱՍԱՏԱՆ ՀԱՆԹԱՆԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ ամենքն գերազանցած են, որ ալեւորներու ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ օգտած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին մինչեւ Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա ) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ. 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա ) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի հետ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Գալաթա ) 1. Սուլթան Համամ թիւ. 2։
) 2. Սուլթան Գալաթա, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ. 13։

Սկիւտար ) Զարլը պոյը, թիւ. 120։

Դասերը եւ նոքազուներները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կերդ. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ. 343 եւ 343 կրկին, Սարդիս պէյ Տիւզ օղլուի առանը։ 16 21—50



## ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի

ԱՄՓՈՓԱՊԱՏԻՒ ՎԱՃԱՌՈՒԱԾ ԲԱԼԱԾՆԹՈՒՂԹԵՐՈՎ ԵՒ ՊԱՐՏԱԳԻՐՆԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապէս.—Գ. Է. Տրկօ՝ պատուակալ նախագահ. Գ. Ժան Բիսմազոյլու՝ նախագահ, Գ. Էրիկն Ֆրանկիսիս՝ դեր-նախագահ, իսկ Գ.Գ. Ժ. Գօրսաք. Նորա Նորոյս, Մաթաս, Է. Եմպրիքոս, Ա. Լամպրինու